

Plan for eierskapskontroll

Hvaler kommune

Perioden 2024 - 2028

Vedtatt av kommunestyret 12.09 2024

ØKUS KOF

Østfold kontrollutvalgssekretariat Kommunalt oppgavefelleskap

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
1.1 Eierskapskontroll.....	3
2. Generelt om risiko og vesentlighet.....	4
2.1 Kommunelovens krav til Eiermelding	5
2.2 Kommunens Eiermelding	5
2.3 Kommunens Eierinteresser som omfattes av eierskapskontroll	5
2.4 Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2006 - 2023	6
3. Prioritering og gjennomføring for planperioden 2024 – 2028	6
3.1 Prioritering av selskaper.....	6
3.2 Kontroll retning	8
3.3 Rapportering av eierskapskontrollen.....	9
3.4 Delegering til kontrollutvalget	9
<i>Vedlegg 1 Østfold Energi AS.....</i>	<i>10</i>
<i>Vedlegg 2 VIUNO AS</i>	<i>11</i>
<i>Vedlegg 3 Inspiria AS.....</i>	<i>12</i>
<i>Vedlegg 4 Østre Viken Kommunerevisjon IKS.....</i>	<i>13</i>
<i>Vedlegg 5 Borg Havn IKS</i>	<i>14</i>
<i>Vedlegg 6 Driftsassistansen i Viken IKS</i>	<i>15</i>
<i>Vedlegg 7 Øst-110 sentral IKS.....</i>	<i>16</i>
<i>Vedlegg 8 Østfold avfallssortering IKS.....</i>	<i>17</i>
<i>Vedlegg 9 Arkiv Øst IKS.....</i>	<i>18</i>
<i>Vedlegg 10 Østfold kontrollutvalgssekretariat KOF.....</i>	<i>19</i>

1. Innledning

I kommunal sektor er det blitt mer og mer vanlig å organisere deler av tjenesteproduksjonen i fristilte selskap, foretak, stiftelser og lignende. Kommunal sektor kan velge å organisere sin virksomhet på flere måter der de mest nærliggende er.

- kommunalt foretak etter kommunelovens kapittel 9.
- interkommunale politiske råd
- kommunale oppgavefellesskap
- interkommunalt selskap.
- aksjeselskap.

Selskapsorganisering kan gi styringsmessige utfordringer for kommunestyret som er den øverste beslutningstaker. I tillegg reiser det spørsmål i forhold til tilsyn og kontroll med denne type organisering av virksomheten. Det faktum at en oppgave som tidligere lå innenfor forvaltningen er organisert inn i et utenforliggende selskap, bør ikke i seg selv føre til mindre tilsyn og oppfølging av kontroll- og tilsynsorganet i kommunen. Tvert om, det kan være nødvendig med en økning i oppfølging og koordinering da den ligger utenfor det tradisjonelle forvaltningsorganet.

Fra 2005 har kontrollutvalget i henhold til kommuneloven vært pålagt å utarbeide en plan for selskapskontroll for å føre kontroll med kommunens eierinteresser. Kontrollen med slike selskaper skulle bestå av eierskapskontroll (obligatorisk) og eventuelt forvaltningsrevisjon (valgfri).

Fra 2013 kom det et nytt tillegg i kommuneloven om at planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene.»

Fra 2020 trer ny kommunelov i kraft og i § 23-4 er begrepet selskapskontroll tatt ut og loven bruker nå kun begrepet eierskapskontroll. I § 23-4 fremkommer følgende:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

1.1 Eierskapskontroll

Eierskapskontrollen innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyret og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Eierskapskontroll vil kunne bestå av følgende kontrollelementer:

- drives virksomheten innenfor rammene av kommunen sine vedtak og forutsetninger, og i henhold til lover og regler.
- Vurdering av den enkelte virksomhet sett fra et eierperspektiv, herunder eventuelle krav til egenkapital og avkastning, overordnet regnskapsanalyse og gjennomgang av budsjett.
- Andre forhold som vedrører eier som rapportering, opplæring, administrativ oppfølging osv.

I siste instans er det kommunestyret som har det overordnede ansvaret for at kommunen har en forsvarlig eierskapsforvaltning. Se kapittel 2.1

Innsynsrett

I henhold til kommunelovens § 23-6 kan kontrollutvalget kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra

Plan for eierskapskontroll for perioden 2024-2028

- interkommunale selskaper etter IKS-loven
- interkommunale politiske råd
- kommunale oppgavefellesskap
- aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer

I tillegg har kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd i kommunelovens § 23-6, som vil gjelde på tilsvarende måte overfor andre eksterne virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen.

Vedrørende kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser i selskaper som utfører oppgaver på vegne av kommunen uttrykkes det i «NOU 2016:4 Ny kommunelov»; er dette en ny utvidet lovfestet innsynsrett som ligger til kontrollutvalget og kommunens revisor.

I NOU 2016:4 legger utvalget til *«selv om kontrollbehovet i hovedsak vil kunne dekkes gjennom kontrakt, mener utvalget at det er nødvendig å utvide den lovfestede innsynsretten på enkelte punkter. Dette er tenkt som en sikkerhetsventil, til bruk der innsynsretten i henhold til kontrakten viser seg å ikke være tilstrekkelig til å sikre kommunens kontrollbehov.»*

Utvalget nevner eksempler i NOU 2016:4 på eksterne virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen innen:

- barnevern
- barnehage
- helse og omsorg
- oppvekst

Et eventuelt innsyn og undersøkelser skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

2. Generelt om risiko og vesentlighet

I ny kommunelov § 23-4 «Eierskapskontroll» skal kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Risiko- og vesentlighetsanalyse er et verktøy for å velge ut relevante selskaper for eierskapskontroll.

Følgende kriterier for **vesentlighet**, som kan være til hjelp når kontrollutvalget skal prioritere hvilke selskaper som skal være gjenstand for eierskapskontroll:

- Selskap som er heleide av kommunen
- Selskap der kommunen har majoritet av aksjer (flertall)
- Kommunale selskap som har et samfunnsmessig ansvar
- Kommunale selskap som har direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere
- Kommunale selskap som leverer virksomhetskritiske tjenester til kommunen
- Selskap som skal bidra med avkastning (utbytte) til kommunen

I forhold til **risiko** kan spesielt disse forholdene vurderes:

- Resultatet av tidligere gjennomførte eierskapskontroll med selskapet.
- At det tidligere er avdekket mulige risikoforhold i selskapet
- Generell omtale av selskapet (Etikk og omdømme)
- Høy omsetning >50 millioner /
- Kommunale garantier – mulig tapspotensiale for kommunen.

Utarbeidelse av dette plandokumentet ble gjennomført i løpet av vinter 2023/24.

Analysen bygger på en gjennomgang av kommunens eierskapsmelding, selskapenes nettsider, selskapenes årsmeldinger, kommunale dokumenter, kommunens nettsider samt Proff.no. I tillegg er erfaringer med tidligere eierskapskontroller lagt til grunn i analysearbeidet.

2.1 Kommunelovens krav til Eiermelding

I ny kommunelov § 26-1 er følgende krav til kommunens Eiermelding tatt inn:

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for Eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har Eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine Eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b

Loven trer i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte by/kommunestyret ved oppstart av valgperioden 2019-2023.

2.2 Kommunens Eiermelding

Hvaler kommunes Eiermelding er utarbeidet og vedtatt i 2018. Eiermeldingen er delt inn i to deler. Del I «Generell del» gjennomgår de prinsipielle sidene ved kommunens eierskap. Del II «Eierstrategier» skal vise oversikt over kommunens eierskap og strategier for det enkelte selskap. Det fremgår av Eiermeldingens generelle del, at del II skal beskrive «Virksomhetenes formål og politisk vurdering av eierskapet», og videre at «dette bør danne grunnlag for strategiprosesser i styrene som oppfølging av meldingen.» Eiermeldingen del II, er i generell del omtalt som «Selskaper og Eierstrategier», altså en annen tittel enn hva som fremgår av del II.

2.3 Kommunens Eierinteresser som omfattes av eierskapskontroll

Som nevnt i kapittel 1 er det kun heleide kommunale/fylkeskommunale aksjeselskaper, interkommunale selskap, interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap som er omfattet av eierskapskontrollen, jfr kommunelovens § 23-6. Ved gjennomgang av kommunes dokumentasjon høsten 2023 er følgende selskap omfattet av eierskapskontrollen:

- Østfold Energi AS
- VIUNO AS
- Inspiria AS
- Østfold kommunerevisjon IKS
- Borg Havn IKS
- Driftsassistansen i Viken IKS
- Øst-110 Sentral IKS

Plan for eierskapskontroll for perioden 2024-2028

- Østfold Avfallssortering IKS
- Østfold Interkommunale Arkivselskap IKS
- Østfold kontrollutvalgssekretariat KOF

I vedlegget til planen gis hvor det er en oversikt i tabellform over aktuelle selskap derav kommunes eierandeler av total aksjekapital og øvrig eier-konstellasjoner. I tillegg gis en generell informasjon om det enkelte selskap, generell/spesifikk fokusområder fra eiermeldingen og funn for tidligere gjennomført eierskapskontroll. De er også gjort en gjennomgang og vurdering av selskapet om hvilke faktorer som kan påvirke risikoen og vesentlighet.

2.4 Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2006 - 2023

For Hvaler kommune sin del er det gjennomført 10 eierskapskontroller i perioden 2006 - 2023. Følgende selskap er tidligere behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret:

- Hvaler Arbeidssenter AS (2007)
- Hvalertunnelen AS (2008)
- Unikom A/S (2009)
- Østfold kommunerevisjon IKS (2011)
- Driftsassistansen i Viken IKS (2013)
- Alarmsentralen Brann Øst AS (2014)
- Arkiv Øst IKS (2016)
- Borg Havn IKS (2020)
- VIUNO AS (2013 og 2023/24)

Andre selskaper Hvaler kommune har eierinteresser i, og som har vært gjenstand for eierskapskontroll:

- Inspiria AS (2013 og 2014)

Kontrollen har vært gjennomført av Østfold fylkeskommunes revisorer.

3. Prioritering og gjennomføring for planperioden 2024 – 2028

3.1 Prioritering av selskaper

I plan for gjennomføring av eierskapskontrollen prioriteres selskap ut fra følgende kriterier for vesentlighet:

- heleide av kommunen / majoritets eier i selskapet
- direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere
- Kommunale selskap som har et samfunnsmessig ansvar
- Kommunale selskap som har direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere
- Kommunale selskap som leverer virksomhetskritiske tjenester til kommunen
- Selskap som skal bidra med avkastning (utbytte) til kommunen

I forhold til risiko er disse forholdene vurdert:

- Resultatet av tidligere gjennomførte eierskapskontroll med selskapet.
- At det tidligere er avdekket mulige risikoforhold i selskapet
- Generell omtale av selskapet (Etikk og omdømme)
- Høy omsetning >50 millioner /
- Kommunale garantier – mulig tapspotensiale for kommunen.

Plan for eierskapskontroll for perioden 2024-2028

I vedlegget til planen gis det en oversikt i tabellform over aktuelle selskap derav kommunes eierandeler av total aksjekapital og øvrig eierkonstellasjoner. I tillegg gis en generell informasjon om det enkelte selskap, generell/spesifikk fokusområder fra eiermeldingen, resultat av tidligere gjennomført eierskapskontroll samt vurdering av risiko og vesentlighet for det enkelte selskap. I tabellen under gis en kort oppsummering om lav eller høy aktualitet, slik at kontrollutvalget enklere kan foreta prioriteringer.

Selskap	kontrollert		<i>Lav aktualitet</i>	<i>Middels aktualitet</i>
	Ja	Nei		
Østfold Energi AS	x			
VIUNO AS	xx			
Inspiria AS	x ¹			
Østre Viken kommunerevisjon IKS	x			
Borg Havn IKS	x			
Driftsassistansen i Viken IKS	x			
Øst-110 Sentral IKS	x ²			
Østfold Avfallssortering IKS				
Arkiv Øst IKS	x			
Østfold kontrollutvalgssekretariat KOF		x		

¹ Tidligere kontrollert av Fylkesrevisjonen

² Kontrollert gjennom Fredrikstad kommunes eierandel - ØKUS

Forslag til prioritering av selskaper for planperioden 2024 – 2028:

På bakgrunn av sekretariatets vurderingen av kriteriene som er lagt til grunn for risiko- og vesentlighet, anbefales det å gjennomføre eierskapskontroll på de selskaper med middels/høyt prioritert. Det kan forventes at det gjennomføres en til to eierskapskontroller i planperioden. Ressursbruken for en eierskapskontroll er anslått til ca. 80 timer.

I møte 13.06 2024 i sak 24/28 har kontrollutvalget innstilt følgende selskap for eierskapskontroll i planperioden 2024 – 2028:

Selskap
• Driftsassistansen i Viken IKS

Tabell 2.

Kommunestyret behandlet den 12.09 2024 «Plan for eierskapskontroll for perioden 2024 - 2028», med følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar vedlagte «Plan for eierskapskontroll for perioden 2024 – 2028», med de endringer som kommunestyret vedtar i følgende punkter.
2. Kommunestyret ber kontrollutvalget å sørge for at det gjennomføres eierskapskontroll med følgende selskap i planperioden 2024 – 2028:
 - Kommunestyret ønsker eierskapskontroll for Skjærhalden Gjestehavn.

Selskap
• Skjærhalden Gjestehavn AS

3.2 Kontroll retning

Kjernen i eierskapskontroll er å vurdere kommunens praksis for eierstyring opp mot lover, forskrifter og kommunale vedtak. Østre Viken kommunerevisjon IKS (ØVKR) legger også til grunn *Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll* (2020) fra KS.³ Revisjonen har gjennomfører kontrollen ved å innhente dokumentasjon fra selskapet ved styre og administrasjon. I tillegg innhentes opplysninger fra eierkommune ved ordfører og administrasjon. Revisjonen gjennomfører eierskapskontroll av kommunens eierskap med følgende problemstilling:

- Utøves kommunens eierskap i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Med bakgrunn i problemstillingen legges følgende vurderingskriterier til grunn i eierskapskontrollarbeidet i planperioden:

- Vedtekter
- Generalforsamling/representantskapet
- Styret – sammenheng og funksjon
- Etiske retningslinjer – habilitet og samfunnsansvar
- Kommunens eierskapsmelding
- Eierstrategi
- Rapportering og eiermøter

Resultatet av eierskapskontrollen kan være avgjørende for om det skal iverksette forvaltningsrevisjon. Ved gjennomføring av forvaltningsrevisjonen skal dette underlegges de eksisterende bestemmelser om gjennomføring av forvaltningsrevisjon (RSK 001 Standard for

³ KS, som tidligere het Kommunenes Sentralforbund, er kommunesektorens organisasjon og utviklingspartner.

FR). Ved iverksettelse av forvaltningsrevisjon skal dette innarbeides i plan for forvaltningsrevisjon for aktuelle planperiode.

3.3 Rapportering av eierskapskontrollen

I henhold til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, skal kontrollutvalget rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.

I henhold til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp, og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp.

Generelt vil rapportering fra kontrollutvalget til kommunestyret i Hvaler skje gjennom en årlig rapport som kalles "Årsrapport for kontrollutvalget". I den årlige rapporten vises kontrollutvalgets aktivitetsnivå, revisjonens rapporteringer, resultater av forvaltnings revisjonsprosjekter og eierskapskontroller.

3.4 Delegering til kontrollutvalget

Plan for gjennomføring av eierskapskontroll skal etter Lov om kommuner og fylkeskommuner 23-4 vedtas av kommunestyret. Etter samme paragraf kan kommunestyret delegere til kontrollutvalget å vurdere eventuelle behov for endringer i planen i planperioden.

Vedlegg 1

Østfold Energi AS

Kommunens eierandel: 0,08 %

Andre eiere:

Østfold fylkeskommune, Fredrikstad, Sarpsborg, Indre Østfold, Moss, Halden, Våler, Aremark, Marker, Skiptvet, Aurskog Høland, Rakkestad og Råde kommune.

Opplysninger om selskapet:

Selskapets navn, opprinnelig Østfold Kraftforsyning (1974), har vært forandret to ganger. Det skjedde første gang i 1988 da de kommunale elverkene ble tilsluttet og selskapsbetegnelsen ble Østfold Energiverk A/S. Fra 1997 ble navnet endret til Østfold Energi AS. Selskapet har 55 ansatte og hovedkontoret ligger i Sarpsborg. Selskapet har eierandeler i en rekke selskaper innen vannkraft, vindkraft, fjernvarme og innen lignende forretningsutviklingsområder.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Selskapet har høy kapitalverdi for eiere med høy eierandel og selskapet har i årenes løp bidratt med betydelige utbytte til eiere. Selskapets kan vise til svært gode nøkkeltall. Det er ikke registrert negativ omtale av selskapet. Hvaler kommune har kun en symbolsk eierandel på 0.08 %.

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer selskapet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere		x
Har selskapet et samfunnsmessig ansvar	x	
Leverer selskapet virksomhetskritiske tjenester til kommunen		x
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen	x	
Er det tidligere avdekket risikoforhold i selskapet		x
Har selskapet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har selskapet høy omsetning (> 50 mill.)	x	
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier		x

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapittel 3.1 og kommunens lille eierandel, vurderes vesentlighet og risiko som lav. Summen av dette tilsier at en eierskapskontroll ikke bør gjennomføres i denne planperiode.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	lav	Lav

Vedlegg 2

VIUNO AS

Kommunens eierandel: 29 %

Andre eiere: Fredrikstad kommune

Opplysninger om selskapet:

Viuno A/S er et aksjeselskap eid av Fredrikstad kommune og Hvaler kommune. Selskapet har eksistert siden 1974, men da under Brattlia Produksjon og i 1990 som Mineberget Industrier A/S. Selskapet ble etablert som en VTA-bedrift i 2005 og er tiltaks arrangør for Nav og arbeider etter retningslinjer, kravspesifikasjon og godkjenning gjennom Nav.

I 2011 skiftet selskapet navnet til dagens VIUNO AS. I mai 2019 ble Hvaler Arbeidssenter AS bli fusjonert inn i Viuno AS.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Selskapet er samfunnsøkonomisk viktig for eiere og har betydning for å skape grunnlag for sysselsetting av personer med liten/lav arbeidskapasitet. Følger retningslinjer fra NAV. Eget salg og tilskudd fra Nav står for det meste av omsetningen. Selskapets kan vise til svært gode nøkkeltall. Ingen kommunale garantier. Etter lov skal selskapet beholde regnskapsoverskudd i selskapet. Det er ikke registrert negativ omtale av selskapet. Det ble i 2023/24 gjennomført eierskapskontroll av selskapet. Det ble også i 2013 gjennomført en eierskapskontroll med samme selskap.

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer selskapet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere		x
Har selskapet et samfunnsmessig ansvar	x	
leverer selskapet virksomhetskritiske tjenester til kommunen		x
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen		x
Er det tidligere avdekket risikoforhold i selskapet		x
Har selskapet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har selskapet høy omsetning (> 50 mill.)	x	
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier		x

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapitel 3.1, vurderes vesentlighet og risiko som lav. Det er også nylig også gjennomført eierskapskontroll med selskapet. Summen av dette tilsier at en eierskapskontroll ikke bør gjennomføres i denne planperiode.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	Lav	Lav

Vedlegg 3

Inspira AS

Kommunens eierandel: < 1 %

Andre eiere:

Østfold fylkeskommune og Østfolds 12 kommuner

Opplysninger om selskapet:

INSPIRIA science center AS har valgt en selskapsstruktur der nybygget eies av morselskapet INSPIRIA eiendom AS, mens driften av senteret skjer gjennom datterselskapet INSPIRIA science center AS. INSPIRIA eiendom eier også INSPIRIA utvikling AS, som eier og leier ut kontorseksjonen i bygget.

INSPIRIA eiendom AS eies 47,5 % av Sarpsborg kommune, 47,5 % av Østfold fylkeskommune, og 5 % av øvrige Østfoldkommuner.

INSPIRIA science center leverer i dag skoleprogrammer til elever og lærere ved grunntre og videregående skole i Østfold. I august 2011 åpnet et nytt spektakulært vitensenter i eget nybygg på 6400 m2 ved E6 på Grålum i Sarpsborg. Med det nye senteret utvides dagens skoletilbud til et populærvitenskapelig opplevelsessenter for familie- og turistmarkedet, og en unik møte- og arrangementsarena.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Selskapet er samfunnsøkonomisk (del av skoletilbud) viktig for eierne, selskapet har gjennom årene hatt behov for kapitalinnhenting, dette påvirker først og fremst de to største eierne.

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer selskapet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere		x
Har selskapet et samfunnsmessig ansvar	x	
leverer selskapet virksomhetskritiske tjenester til kommunen		x
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen		x
Er det tidligere avdekket risikoforhold i selskapet		x
Har selskapet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har selskapet høy omsetning (> 50 mill.)	x	
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier	x	

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapittel 3.1 og kommunens lille eierandel, vurderes vesentlighet og risiko som lav. Summen av dette tilsier at en eierskapskontroll ikke bør gjennomføres i denne planperiode.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	Lav	Lav

Vedlegg 4

Østre Viken Kommunerevisjon IKS

Kommunens eierandel: 1,5 %

Andre eiere:

Aremark, Marker, Skiptvet, Rakkestad, Våler, Moss, Indre Østfold, Fredrikstad, Sarpsborg, Halden, Hvaler og Råde

Opplysninger om selskapet:

Selskapet leverer revisjonstjenester som finansiell revisjon, Forvaltningsrevisjon og eierskaps- og etterlevelseskontroll.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Selskapet er etablert som et interkommunalt selskap som i fellesskap med andre kommuner å løse en lovpålagt oppgave. Selskapet drives etter non profitt og selskapet mottar årlige tilskudd av eierkommune. Driftsbudsjettet til selskapet for 2024 er ca. 24,3 millioner kroner. Det er ikke gitt kommunale garantier og selskapet har ingen langsiktig gjeld. Kommunen kan med et års oppsigelse velge å tre ut av selskapet. Det ble i 2011 sist gjennomført eierskapskontroll med selskapet.

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer selskapet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere		x
Har selskapet et samfunnsmessig ansvar	x	
leverer selskapet virksomhetskritiske tjenester til kommunen		x
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen		x
Er det tidligere avdekket risikoforhold i selskapet		x
Har selskapet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har selskapet høy omsetning (> 50 mill.)		x
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier		x

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapittel 3.1 og kommunens lille eierandel, vurderes vesentlighet og risiko som lav. Summen av dette tilsier at en eierskapskontroll ikke bør gjennomføres i denne planperiode.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	Lav	Lav

Vedlegg 5**Borg Havn IKS****Kommunens eierandel:** 4 %**Andre eiere:**

Sarpsborg og Hvaler

Opplysninger om selskapet:

Bystyrene i Fredrikstad og Sarpsborg kommune vedtok i 1992 at havnene med virkning fra 1. januar 1993 skulle slås sammen til et felles administrasjons- og forvaltningsområde under navnet Borg havnevesen. I 1999 ble en ny lov om interkommunale selskaper vedtatt av Stortinget. I 2000 ble Borg havnevesen organisert om til et interkommunalt selskap i tråd med loven om interkommunale selskaper. Fra 2018 har Hvaler inngått i selskapet med 4 % eierskap. Selskapet har tre datterselskaper; Borg Havn Eiendom AS, Borg CO2 og Borg CO2 Terminal AS.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Borg Havn IKS er viktig samfunnsmessig formål for eier. Selskapet reguleres av lov om havneformål. Selskapet har stor betydning for næringsutviklingen i regionen. Selskapets kan vise til svært gode nøkkeltall. I henhold til årsmeldingen var overskuddet i 2022 på 42,7 millioner og egenkapitalen er 53,5 % av totalkapitalen. Totalkapitalen 31.12 var på 1 032 millioner. Det er ikke registrert negativ omtale av selskapet. Eierne stiller med lånegaranti. Det har tidligere vært gjennomført en eierskapskontroll i selskapet i 2008 for eierne Fredrikstad og Sarpsborg og for Hvaler i 2020. Det er nylig (2020) gjennomført eierskapskontroll med selskapet.

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer selskapet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere		x
Har selskapet et samfunnsmessig ansvar	x	
leverer selskapet virksomhetskritiske tjenester til kommunen		x
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen		x
Er det tidligere avdekket risikoforhold i selskapet		x
Har selskapet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har selskapet høy omsetning (> 50 mill.)	x	
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier	x	

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapittel 3.1, er vesentlighet vurdert som middels og risiko som lav. Ettersom det er gjennomført en eierskapskontroll med selskapet i 2020 setter prioritering til lav. Ny kontroll bør vurderes i neste planperiode.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	Middels	Lav

Vedlegg 6

Driftsassistansen i Viken IKS

Kommunens eierandel: 3,4 %

Andre eiere:

Alle kommunen i Østfold fylke

Opplysninger om selskapet:

Selskapet fungerer som et kompetansesenter for kommunene innen VA-området. Selskapet ble opprettet som et interkommunalt samarbeid om avløp i 1997. Ordningen ble videreført som interkommunalt selskap (IKS) og stiftet den 24.02 2004. Selskapet skiftet navn i 2020 på grunn av fylkessammenslåingen.

I henhold til selskapets nettside er formålet med driftsassistansen å bidra til bedre og mer stabil drift av avløpsanleggene. Driftsassistansen fungerer også som en faglig støttespiller for kommunene i forbindelse med bygging og rehabilitering av rense- og ledningsanlegg. Selskapet bistår også kommunene med gjennomføring av nye krav fra myndighetene. Kort sagt skal driftsassistansen fungere som et felles kompetanseorgan for kommunene innen transport og behandling av avløpsvann.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte Eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Selskapet er etablert i fellesskap med andre kommuner for å fungere som et felles kompetanseorgan for kommunene innen transport og behandling av avløpsvann. Selskapet mottar årlige tilskudd samt har også eget salg. Samlet omsetning er ca. 14 – 15 millioner i året. Det er ikke gitt kommunale garantier. Det er ikke registrert negativ omtale av selskapet. Det var gjennomført en eierskapskontroll i selskapet i 2014

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer selskapet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere		x
Har selskapet et samfunnsmessig ansvar	x	
leverer selskapet virksomhetskritiske tjenester til kommunen	x	
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen		x
Er det tidligere avdekket risikoforhold i selskapet		x
Har selskapet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har selskapet høy omsetning (> 50 mill.)		x
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier		x

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapittel 3.1 og kommunens eierandel er liten, vurderes vesentlighet og risiko som lav. Summen av dette tilsier at en eierskapskontroll ikke gjennomføres, men en eierskapskontroll bør likevel vurderes ettersom det har gått lang tid fra forrige kontroll.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	Lav	Middels/Lav

Vedlegg 7

Øst-110 sentral IKS

Kommunens eierandel: Ivaretas av Fredrikstad kommune

Andre eiere:

Eies av 29 kommuner (Romerike, Follo og Østfold)

Opplysninger om selskapet:

Alarmsentral Brann Øst AS er avviklet og er erstattet med Øst-110 Sentral IKS fra 2018/2019. Det var i forbindelse med politireformen at det ble besluttet at brannvesenets 110-sentraler skulle samlokaliseres med politiets operasjonssentraler i de 12 nye politidistriktene i Norge. I Øst politidistrikt skjedde dette i nye lokaler i politihuset i Ski sentrum 2018, og det nye selskapet Øst 110-sentral IKS erstattet tidligere 2 sentraler (Alarmsentral Brann Øst og Romerike 110-sentral Selskapet ivaretar kommunens lovpålagte oppgaver etter brann- og eksplosjonsvernloven § 16 og dimensjoneringsforskriftens § 4-5 om plikt til å følge opp nødmeldinger og meldinger om brann- og andre ulykker.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte Eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Selskapet er etablert i fellesskap med andre kommuner for å løse en lovpålagt oppgave. Selskapet mottar årlige tilskudd fra eierkommune, samt har noe eget salg av alarmtjenester. Det er ikke gitt kommunale garantier. Selskapet hadde sum driftsinntekter i 2022 på 68.1 millioner og ble avsluttet med et lite underskudd på 0,4 millioner. Det er ikke registrert negativ omtale av selskapet. Sist gjennomført eierskapskontroll i selskapet var i 2014.

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer selskapet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere	x	
Har selskapet et samfunnsmessig ansvar	x	
leverer selskapet virksomhetskritiske tjenester til kommunen		x
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen		x
Er det tidligere avdekket risikoforhold i selskapet		x
Har selskapet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har selskapet høy omsetning (> 50 mill.)	x	
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier		x

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapittel 3.1 og kommunens eierandel er liten, vurderes vesentlighet og risiko som lav. Summen av dette tilsier at en eierskapskontroll ikke gjennomføres, men en eierskapskontroll bør likevel vurderes ettersom det har gått lang tid fra forrige kontroll.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	Lav	Middels/Lav

Vedlegg 8

Østfold avfallssortering IKS

Kommunens eierandel: 1,87 %

Andre eiere:

Fredrikstad, Sarpsborg, Halden, Rakkestad, MOVAR IKS og IØR IKS

Opplysninger om selskapet:

Kommunene i Østfold er, som alle andre norske kommuner, pålagt å sortere avfallet fra husholdninger i større grad enn det de gjør i dag. Det skal Østfold Avfallssortering IKS (ØAS) bidra til. ØAS ble stiftet 14. November 2019 av kommunene i Østfold. Selskapet skal:

«Selskapet skal tilrettelegge for at innbyggerne forbedrer miljøprestasjonen i sin avfallshåndtering, og slik at kommunene minst når EUs krav til materialgjenvinning. På den måten blir selskapet et viktig bidrag i den sirkulære økonomien. Samtidig skal innbyggerne tilbys en avfallsordning som de forstår nytten av og aksepterer.»

Selskapets formål er å anlegge, eie og drive anlegg for sortering av husholdningsavfall fra deltagerne og andre som har tildelt selskapet enerett. Selskapet kan også drive innsamling og transport av husholdningsavfall fra deltagerne. Med husholdningsavfall menes alle typer avfall kommunene er forpliktet til å håndtere etter forurensningslovgivningen. Husholdningsavfallet vil kunne inneholde en andel næringsavfall som inngår i deltagernes ordinære renovasjonssystem, og som deltagerne håndterer direkte ovenfor næringskundene. Anlegget skal bygges på Viken Park i Fredrikstad. Med nåværende plan vil anlegget skal stå ferdig i løpet av 2026.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte Eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Selskapet er etablert 2019 og anlegget er fremdeles under oppbygning. Anlegget er ikke i drift før i løpet av 2026.

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer selskapet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere		x
Har selskapet et samfunnsmessig ansvar	x	
leverer selskapet virksomhetskritiske tjenester til kommunen		x
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen		x
Er det tidligere avdekket risikoforhold i selskapet		x
Har selskapet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har selskapet høy omsetning (> 50 mill.)		x
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier		x

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapittel 3.1 og kommunens lille eierandel, vurderes vesentlighet og risiko som lav. Summen av dette tilsier at en eierskapskontroll ikke bør gjennomføres i denne planperiode men vurderes i neste planperiode 2028 - 2031.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	Lav	Lav

Kommunens eierandel: 3,7 %

Andre eiere:

Sarpsborg, Moss, Indre Østfold, Halden, Rakkestad, Skiptvet, Våler, Råde, Marker og Aremark, Aurskog Høland, Eidsvoll, Lillestrøm, Nedre Follo, Rælingen, Ullensaker kommune og Viken fylkeskommune

Opplysninger om selskapet:

IKA Østfold er et interkommunalt selskap, organisert etter Lov om interkommunale selskaper. Selskapets fulle navn er Østfold interkommunale arkivselkap IKS. Selskapets finansieres ved årlig eiertilskudd basert på folketallet. Dette eiertilskuddet er med på å dekke daglig drift av selskapet og arkivfaglige tjenester til eierne.

Siden oppstarten av selskapet i 2002 har det vært et mål å få etablert et arkivdepot i Østfold.

Da det kom nye og strengere regler for oppbevaring av eldre arkiver, var det mest økonomisk gunstig å få til et felles arkivdepot i Østfold. Dette er nå realisert i et nybygg som oppfyller alle kravene som lovverket stiller. 27. november 2014 åpnet det interkommunale arkivet offisielt. Selskapet har en omsetning på 10,7 millioner i 2022. Selskapet har 10 ansatte. Det ble i 2016 sist gjennomført eierskapskontroll med selskapet.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte Eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Samarbeidet er etablert i fellesskap med andre kommuner for å løse en lovpålagt oppgave.

Samarbeidet driver etter non profit og selskapet mottar årlige tilskudd.

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer selskapet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere		x
Har selskapet et samfunnsmessig ansvar	x	
leverer selskapet virksomhetskritiske tjenester til kommunen		x
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen		x
Er det tidligere avdekket risikoforhold i selskapet		x
Har selskapet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har selskapet høy omsetning (> 50 mill.)		x
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier		x

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapittel 3.1 og kommunens lille eierandel, vurderes vesentlighet og risiko som lav. Summen av dette tilsier at en eierskapskontroll ikke bør gjennomføres i denne planperiode.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	Lav	Lav

Vedlegg 10

Østfold kontrollutvalgssekretariat KOF

Kommunens eierandel: 7 %

Andre eiere:

Fredrikstad, Sarpsborg, Moss, Indre Østfold, Halden, Rakkestad, Skiptvet, Våler, Råde, Marker og Hvaler

Opplysninger om selskapet:

Østfold kontrollutvalgssekretariat ble dannet 01.01 2005 som et § 27 samarbeid etter kommuneloven. I 2021 ble samarbeidet omdannet i henhold til lovkrav til kommunalt oppgavefelleskap (KOF) hjemlet i kommunelovens kapittel 19. Selskapet har 11 kommuner som oppdragsgivere. Sekretariatets oppgaver er å saksbehandle saker som skal behandles i kontrollutvalgene, følge opp kontrollutvalgenes vedtak, videreformidle bestillinger og følge opp oppdrag, utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, bistå kontrollutvalgene ved valg av revisjonsordning, sørge for profesjonell håndtering av kontrollutvalgenes arkiver og sørge for alle praktiske sekretariatsfunksjoner knyttet til møter i utvalgene.

Kommunens eierstrategi:

Det fremkommer ingen beskrivelse av kommunens strategi for selskapet i kommunens siste oppdaterte eiermelding fra 2018.

Vurdering:

Samarbeidet er etablert i fellesskap med andre kommuner for å løse en lovpålagt oppgave. Samarbeidet driver etter non profitt og selskapet mottar årlige tilskudd. Driftsbudsjettet til samarbeidet for 2024 er ca. 5.1 millioner kroner. Samarbeidet kjøper tjenester som arkivsystem, fakturering, lønn og regnskap av Fredrikstad kommune.

Vesentlig og risikoforhold:	Ja	nei
Er selskapet heleide eller har kommunen eiermajoriteten i selskapet		x
Leverer samarbeidet direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere		x
Har samarbeidet et samfunnsmessig ansvar	x	
leverer samarbeidet virksomhetskritiske tjenester til kommunen		x
Skal selskapet bidra med avkastning (utbytte) til kommunen		x
Er det tidligere avdekket risikoforhold i samarbeidet		x
Har samarbeidet blitt omtalt med negativt omtale / medieomtale		x
Har samarbeidet høy omsetning (> 50 mill.)		x
Foreligger det grunnlag for tapspotensiale / garantiansvar for eier		x
Er det tidligere gjennomført eierskapskontroll med samarbeidet		x

Med bakgrunn i de kriterier for vesentlighet og risiko som er innarbeidet i plandokumentets kapittel 3.1, er vesentlighet og risiko vurdert som lav. Det er ikke gjennomført eierskapskontroll for Hvaler kommune for dette samarbeidet. Dette kan tilsi at en eierskapskontroll kan gjennomføres i denne planperiode.

Risiko	Vesentlighet	Prioritert
Lav	Lav	Middels